

โรงพยาบาลมวกเหล็ก จ. สระบุรี

ระเบียบปฏิบัติงาน รหัสเอกสาร : P-ICC-020	เรื่อง : แนวทางการป้องกันการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน			
	เริ่มใช้ : 10 มีนาคม 2564	พิมพ์ครั้งที่ : 1	แก้ไขครั้งที่ : -	หน้า : 4

ระเบียบปฏิบัติ

เรื่อง แนวทางการป้องกันการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบ		ลงชื่อ	วัน เดือน ปี
จัดทำโดย	นางสมใจ ญวงค์ศรี		10 มีนาคม 2564
ทบทวนโดย	คณะกรรมการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ รพ.มวกเหล็ก		10 มีนาคม 2564
อนุมัติโดย	นางศิริดา ภูริวัฒนพงศ์		10 มีนาคม 2564

บันทึกการแก้ไข

ฉบับที่	วันที่มีผลบังคับใช้	สถานะเอกสาร
1	1 กุมภาพันธ์ 2564	บังคับใช้

สำเนาฉบับที่ : ...../.....

เอกสารฉบับ

ควบคุม

ไม่ควบคุม

หน่วยงาน : โรงพยาบาลมวกเหล็ก	หน้าที่ : 1/4
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : P-ICC-020	ฉบับที่ : 1
เรื่อง : แนวทางการป้องกันการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน	วันที่ : 10 มีนาคม 2564
แผนก : คณะกรรมการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงาน
ผู้จัดทำ : นางสมใจ ญวงค์ศรี	ผู้อนุมัติ : นางศิรดา ภูริวัฒนพงศ์

แนวทางการป้องกันการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน สำหรับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมวกเหล็กและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน เพื่อลดความเสี่ยงต่อการสัมผัสหรือการแพร่กระจายของเชื้อก่อโรคขณะปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการหรือควบคุมการอาศัยของเชื้อ (colonization) หรือการติดเชื้อ (Infection) หรือการเกิดโรค (Disease) ในบุคลากรสุขภาพ
2. เพื่อความปลอดภัยของบุคลากรสุขภาพในระหว่างการปฏิบัติงานในระดับ National Personnel Safety Goals

ขอบข่าย

บุคลากรผู้เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน

คำนิยามผู้ป่วย

1. **Colonization** หมายถึง การแบ่งตัวของเชื้อที่เพิ่มมากขึ้น หรือเชื้อที่อาจพบได้โดยไม่ก่อให้เกิดอาการของโรคต่ออย่างไร้
2. **Infection** หมายถึง การติดเชื้อหรือการเจริญของสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นบนร่างกายของโฮสต์ซึ่งก่อให้เกิดโรคได้ จุลชีพก่อโรคจะมีการพยายามใช้ทรัพยากรของโฮสต์เพื่อใช้ในการเพิ่มจำนวนของตัวเอง จุลชีพก่อโรคจะรบกวนการทำงานปกติของร่างกายโฮสต์ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยได้
3. **Disease** หมายถึง โรคหรือสภาพที่ร่างกายไม่สามารถรักษาสุขภาพสมดุลได้ นั่นคือ มีความผิดปกติทั้งร่างกายและจิตใจ

นโยบาย

ทีมป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้จัดทำแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน โดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

เรื่อง: แนวทางการป้องกันการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน

ความรับผิดชอบ

1. หัวหน้าหน่วยงาน/กลุ่มงาน มีหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตามให้บุคลากรในหน่วยงานได้ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
2. บุคลากรในหน่วยงาน มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติที่ทีมป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้จัดทำขึ้น
3. คณะกรรมการพัฒนาบุคลากร (HRD) มีหน้าที่สนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง
4. คณะกรรมการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ (IC) มีหน้าที่ให้ความรู้และฝึกทักษะการปฏิบัติงาน เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อเข้าสู่ร่างกายอย่างถูกต้องเหมาะสม
5. คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย (ENV) มีหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบการได้รับภูมิคุ้มกันโรคอย่างเหมาะสม
6. คณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพบุคลากร (HPH) มีหน้าที่ติดตามกำกับการตรวจสุขภาพบุคลากร

ตัวชี้วัด

1. การประเมินผลอัตราการปฏิบัติตามแนวทางการระมัดระวังการติดเชื้อขั้นพื้นฐาน (standard precautions)
  - 1.1 ร้อยละการเกิดอุบัติเหตุจากการถูกของมีคมที่สัมผัสสิ่งคัดหลั่งของผู้ป่วยเข้าสู่ร่างกาย
  - 1.2 จำนวนครั้งของการติดเชื้อไวรัสโคโรนาชนิดใหม่ในบุคลากรสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

คู่มือเป้าหมายความปลอดภัยของบุคลากรสาธารณสุข ของประเทศไทย พ.ศ. 2561: สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน), 2561 พิมพ์โดย เฟมัส แอนด์ ซัคเซสฟูล

วิธีปฏิบัติ

จัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบ

1. จัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบ : งานอาชีวอนามัยเป็นองค์ประกอบหลักของการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของบุคลากรสุขภาพในระหว่างปฏิบัติงาน โดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้คือ
  - 1.1 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคติดเชื้อที่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน (pre-exposure prophylaxis, active immunization) โดยจัดลำดับความสำคัญตาม high risk areas, practices
    - บุคลากรสุขภาพทุกรายควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันต่อโรคติดเชื้อต่อไปนี้ ได้แก่ ไวรัสตับอักเสบบี หัด หัดเยอรมัน คางทูม อีสุกอีใส คอตีบ ไอกรน บาดทะยักและไขหวัดใหญ่
  - 1.2 การให้การป้องกันการติดเชื้อแก่บุคลากรสุขภาพหลังสัมผัสโรคติดเชื้อที่อาจติดต่อได้ระหว่างปฏิบัติงาน (post-exposure prophylaxis, passive immunization)

- การป้องกันการติดเชื้อหลังสัมผัสโรค (post-exposure prophylaxis) ที่มีในปัจจุบัน สามารถป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี HIV โรคหัด ไอกรน และไข้กาฬหลังแอ่น (Invasive meningococcal infection) บุคลากรสุขภาพที่ติดเชื้อหรือสัมผัสโรคติดต่อที่อาจติดต่อได้ (communicable disease) จะต้องได้รับการตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษาอย่างถูกต้อง ได้รับการประเมินเพื่อพักการปฏิบัติหน้าที่หรือจำกัดการปฏิบัติหน้าที่รวมทั้งการลาป่วย การชดเชยตามสิทธิ
2. กระบวนการป้องกันการติดเชื้อบุคลากรสุขภาพ ประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติหลัก 6 ประการ ได้แก่
    - 2.1 การฝึกอบรมบุคลากรเมื่อเริ่มต้นปฏิบัติงานและประจำปีในระหว่างปฏิบัติงาน
    - 2.2 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันต่อโรคติดเชื้อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนตั้งแต่ออกเริ่มปฏิบัติงาน
    - 2.3 จัดให้มีกระบวนการคัดกรอง (screening and triage) คัดแยกผู้ป่วยและการระมัดระวังการสัมผัสโรค (isolation and precaution) ในผู้ป่วยที่มีหรือสงสัยโรคติดเชื้อที่อาจติดต่อได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคที่ติดต่อทางอากาศ เช่น วัณโรค โรคติดเชื้ออุบัติใหม่ ในแผนกผู้ป่วยนอก อุบัติเหตุฉุกเฉิน สถานพยาบาลที่เป็นด่านหน้าของงานบริการสุขภาพระดับต้น
    - 2.4 การประเมินบุคลากรผู้สัมผัสโรคติดเชื้อที่อาจติดต่อได้และการจัดการป้องกันด้วยยาต้านจุลชีพ หรือการให้ภูมิคุ้มกันภายหลังการสัมผัส (post-exposure prophylaxis)
    - 2.5 การปฏิบัติตามแนวทางการระมัดระวังการติดเชื้อขั้นพื้นฐาน standard precautions ในระหว่างให้การดูแลผู้ป่วย
    - 2.6 จัดให้มีและใช้งานอย่างถูกต้องของเครื่องป้องกันร่างกายส่วนบุคคล (protective personal equipment) ได้แก่ หน้ากากอนามัย หน้ากากใส่กรองละเอียด N95 หรือ powered air respirator (PAPR) อุปกรณ์ป้องกันบริเวณดวงตา ใบหน้า ศีรษะ ถุงมือและเสื้อคลุม ตามประเภทกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการสัมผัสเชื้อก่อโรค
  3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติที่กำหนดไว้ แล้วปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ดังนี้
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-001 เรื่องการปฏิบัติตามหลัก Universal precautions
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-002 เรื่องการล้างมือ
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-003 เรื่องแนวทางการแยกผู้ป่วย
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-004 เรื่องการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-005 เรื่องหลักการกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อ
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-006 เรื่องการป้องกันและดูแลรักษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลที่พบบ่อย
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-009 เรื่องเข็มทิ่มตำ
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-010 เรื่องแนวทางการใช้ห้องแยกโรค
    - ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-011 เรื่องการใช้อุปกรณ์ป้องกันร่างกายเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

เรื่อง: แนวทางการป้องกันการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน

- ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-012 เรื่องการเฝ้าระวังการติดเชื้อในสิ่งแวดล้อม
- ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-015 เรื่องการทำความสะอาดและการทำลายเชื้อ สำหรับอุปกรณ์ อาคาร สถานที่
- ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-017 เรื่องแนวทางป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา
- ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-018 เรื่องแนวทางปฏิบัติเพื่อควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ SARCoV2
- ระเบียบปฏิบัติเลขที่ P-ICC-019 เรื่องแนวทางการดำเนินงานเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคโควิดและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน